

«Cartografia de la paraula: noves mirades a la geolingüística en homenatge a Joan Veny» (Barcelona, 2 de juny del 2025). — El 2 de juny de 2025 es desenvolupà, a la Facultat de Filologia i Comunicació de la Universitat de Barcelona, una jornada d'homenatge a la vida i l'obra del mestre Joan Veny. Sota la direcció i coordinació del seu deixeble i amic, José Enrique Gargallo Gil, aquesta jornada s'organitzà al voltant d'un fil conductor temàtic, el de la geolingüística, que alhora ocupà bona part de la trajectòria acadèmica del mestre Veny. Nou conferències, relacionades amb qüestions de geografia lingüística des de diferents mirades peninsulars (la catalana, l'aranesa, la castellana, l'asturiana o la de la frontera hispanoportuguesa), van donar forma a una trobada que va servir de reconeixement i gratitud al mentor mallorquí pel seu magisteri inesgotable. El mateix homenatge va inaugurar l'acte amb la ponència «Occitanismes en català: perspectiva geolingüística». Seguidament, la sessió matinal es va completar amb les intervencions següents: «Els microatles lingüístics comarcals de les Terres de l'Ebre i del Camp de Tarragona» (Pere Navarro), «Cartografia do patrimonio» (Xosé Afonso Álvarez Pérez), «Geoparemiologia romànica. Refranys meteorològics i territori» (Maria Reina Bastardas Rufat i José Enrique Gargallo Gil) i «Dialectometria prosòdica a la Romània: dues dècades de recerca dialectològica dins el projecte AMPER» (Wendy Elvira). Ja en sessió vespertina, van tenir lloc quatre ponències més: «Lectures del *Petit Atlas Lingüístic de la Vall d'Aran*» (Aitor Carrera), «Retrats del patrimoni lèxic asturià: el *Pequeño Atlas Lingüístico d'Asturies* (PALLA)» (Claudia Elena Menéndez Fernández), «Sociogeolingüística. Dels *Paralelismos léxicos* de Joan Veny (1959-1960) als paral·lismes lèxics dels dialectes consecutius en la llengua catalana (2012)» (Josep Messeguer Carbó) i «Els atles lingüístics regionals a partir de CORPAT: una nova visió de la geolingüística tradicional» (Carolina Julià). En cloure la jornada, Joan Artigas Arpal va sorprendre els assistents amb una breu actuació musical. Un dia, en definitiva, per al (re)cor(d).

Claudia Elena MENÉNDEZ FERNÁNDEZ
Universitat d'Uviéu
Academia de la Lingua Asturiana

Pere Lluís Font rep el 57è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (Barcelona, 2 de juny del 2025). — El jurat del 57è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, format per Maria Campillo, Judit Carrera, Raül Garrigasait, Àngels Gregori, Marta Nadal, Jaume C. Pons, Clàudia Pujol, Enric Vicent Sòria i Salvador Sunyer va atorgar aquest premi a Pere Lluís Font per «la seva contribució en el camp de la filosofia en llengua catalana». El jurat, i les diverses intervencions al llarg de l'homenatge al guardonat, també en van destacar la seva tasca com a editor, com a acadèmic i com a traductor, ja que ha portat a la nostra llengua la filosofia més important d'àmbit europeu. Més enllà de la qualitat de l'obra, també se'n va destacar la importància com a «baula de la filosofia catalana de l'escola de Barcelona, estroncada durant la guerra civil».

Òmnium Cultural, un any més, va lliurar el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes en un acte a Barcelona que va omplir el Palau de la Música Catalana. Com és habitual, es va celebrar a primers de juny i va comptar amb la presència d'una àmplia representació institucional i del món cultural dels Països Catalans.

El president d'Òmnium Cultural, Xavier Antich, que també és filòsof, va posar èmfasi, precisament, en el fet que era la primera vegada que l'entitat guardonava un filòsof amb el Premi d'Honor. Més enllà de la vàlua de la seva obra, també en va destacar el compromís cívic a favor de la llengua. Segons Antich, «el seu compromís amb la llengua i amb el país ha estat constant, sempre al servei de la llibertat, de la raó i de la dignitat». Bona part de l'acte es va centrar en aquest compromís cívic a favor de la llengua. Pere Lluís Font hi va dedicar bona part del discurs d'agraïment que va cloure l'acte: «No puc concebre la nostra nació al marge de la llengua».

Al llarg de l'acte també van prendre la paraula David Jou i Jaume Casals per glossar la figura i l'obra de Pere Lluís Font. Tots dos ho van fer des d'una vessant intel·lectual i acadèmica, però també entrellaçant-la amb la personal. Casals en destacava el sentit de l'humor: «és un humor curt, controlat, irònic, un toc precís que ressona en qui el llegeix o l'escolta», sempre amb «un toc d'erudició».

Per la seva banda, Jou, que va fer un recorregut per l'obra del guardonat, va cloure la glossa amb la idea de Pere Lluís que «la llengua no només expressa el pensament, sinó que també el possibilita i el condiciona». Segons deia, «un pensament renovat també demana una renovació del llenguatge i de l'imaginari, necessitat particularment viva i intensa en l'àmbit religiós i en l'àmbit polític, on els canvis conceptuals, tecnològics i socials són especialment vius i afecten la forma d'interpretar el món, d'imaginar el futur, d'organitzar la societat» i Pere Lluís Font «ha contribuït a flexibilitzar i enriquir la llengua».

Pel que fa a la part artística de l'acte va comptar amb la intervenció de, entre altres, l'actriu Carme Sansa, l'actor Eduard Muntada i les intervencions musicals de Marina Rossell i Xavi Llores. Els textos de Pere Lluís Font es van intercalar amb poemes de Maragall, Vinyoli, Espriu, Joan de la Creu i Martí i Pol.

Gerard MUIXÍ i TEJADO

Celebració del cinquantè aniversari de la publicació de *Los trovadores*, de Martí de Riquer (Barcelona, 6 de juny del 2025). — Al Palau Requesens, seu de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, se celebrà el 6 de juny de 2025 una jornada commemorativa del cinquantè aniversari de la publicació de *Los trovadores. Historia literaria y textos*, la magna obra de Martí de Riquer que es publicà en tres volums a l'editorial Planeta el 1975. Tal com ho expressaren alguns dels intervinents, la jornada fou una festa que evocà la figura i obra de Martí de Riquer i també la companyonia i el fèrtil intercanvi científic que es produí entre els aleshores joves doctorands i el seu mestre en una època irrepetible en què el Palau es convertí en un veritable Seminari de Filologia Romànica.

Prengué en primer lloc la paraula Borja de Riquer, president de l'Acadèmia de Bones Lletres. Després de donar la benvinguda als assistents, explicà les circumstàncies històriques que feren possible l'existència d'aquest singular seminari; universitari, però fora de l'espai de la universitat; fora de les universitats, en plural, ja que Riquer estava vinculat en aquell moment a la Universitat Autònoma de Barcelona. Seguidament intervingué Isabel de Riquer, que saludà els assistents i els intervinents, tot evocant diversos noms d'altres companys de l'època malauradament absents. I, després de rememorar l'ambient de l'Acadèmia d'aquella època, donà pas a la projecció d'un vídeo que recollia part d'una entrevista de Sergio Vila-Sanjuán a Martí de Riquer feta el 2005. Un vídeo en què, a més de diverses explicacions sobre lírica trobadoresca, els assistents a l'acte reconegueren, i acolliren amb somriures i comentaris, la típica gestualitat, l'expressivitat i l'aguda ironia de Riquer.

La primera part de l'acte comprengué les intervencions de Carlos Alvar, Lola Badia i Paolo Canettieri. Tot al llarg de l'acte, d'una manera original que posava en relleu aquest ambient de companyonia, cada un dels intervinents era presentat pel col·lega que havia parlat anteriorment. Carlos Alvar, amb el títol «*Los trovadores* de Riquer: el largo camino del libro», recorregué la trajectòria intel·lectual que dugué a la publicació del llibre i en resseguí també la seva posteritat. Lola Badia intitulà la seva intervenció «Els trobadors a l'*Epistolari* entre Martí de Riquer i Jordi Rubió i Balaguer», però indicà que se centraria en la prehistòria de *Los trovadores* i el seu germen en *La lírica de los trovadores*, de 1948. Badia feu un recorregut molt interessant pels interessos intel·lectuals de Riquer a partir de 1936, que en un primer moment no incloïen els trobadors, per la seva relació amb Rubió, i fins arribar a l'antologia de 1948. Paolo Canettieri, «*Los trovadores* de Martí de Riquer i altres antologies, antigues i modernes: selecció i criteris», feu una reflexió sobre el gènere de l'antologia, en aquest cas de l'antologia de poesia